

**Střední škola stavební a strojní, Teplice, příspěvková organizace,
Fráni Šrámka 1350/1, 415 01 Teplice - Trnovany,
odloučené pracoviště Duchcov, Kubicových 2, 419 01 Duchcov**

Minimální preventivní program

Zpracoval: Pavel Štrobl, školní metodik primární prevence

Schválil: Mgr. Aleš Frýdl, ředitel školy

1. Hlavní zásady programu

- 1.1 Obecné cíle
- 1.2 Základní informace o sociálně patologických jevech
- 1.3 Cíle pro studenty, pedagogy, třídní učitele a metodika prevence

2. Realizace programu

- 2.1. Pedagogové
- 2.2. Komunikace se studenty, pedagogy a rodiči
- 2.3. Samostatné projekty
- 2.4. Kontakt s rodiči
- 2.5. Kontakty s jinými organizacemi
- 2.6. Koordinace působení v jednotlivých předmětech
- 2.7. Vytváření podmínek pro společnou činnost dětí v době mimo vyučování
- 2.8. Konzultační hodiny

3. Doplnkové aktivity a informace studentům

- 3.1. Videoprogramy
- 3.2. Odborná literatura
- 3.3. Informace na internetových stránkách školy
- 3.4. Spolupráce s odborníky
- 3.5. Propagace

4. Závěr

1. 1. Obecné cíle

Průběžně sledujeme výskyt výukových a výchovných problémů studentů a tříd. Operativně se tyto problémy řeší, studenti mají možnost vyjadřovat se k navrhovaným opatřením, spolupracujeme s rodiči problémových studentů (třídní schůzky, individuální kontakty telefonické či osobní). Trvalá spolupráce s výchovným poradcem, třídními učiteli a vedením školy.

K dispozici máme dataprojektory, počítače a přístup na internet, tělocvičny a posilovnu, funguje kroužek stolního tenisu. Vedení školy podporuje realizaci našich projektů. Studenti mají možnost se účastnit sportovních akcí pořádaných školou.

V programu se věnujeme oblasti sociálně-patologických jevů – konkrétně projevům šikany a násilí mezi dětmi, dále drogové problematice, spolupracujeme s Policií ČR a Městskou policií Duchcov, věnujeme se problematice rodičovství a pohlavního života a výchovně dopravnímu programu, především v rámci pravidelné výuky v předmětu občanská nauka a řízení motorových vozidel. Náš pedagogický sbor je seznámen a proškolen s problematikou diagnostiky a řešení šikany. Pedagogický sbor má k dispozici dostatek odborných publikací k tématice sociálně patologických jevů u výchovného poradce a metodika prevence sociálně patologických jevů.

Jedním z důležitých cílů je posilování sociální gramotnosti v oblasti vztahů k menšinám a v poslední době také k lidem, kteří migrují ze zemí ohrožených válkou přes naše území. S proměnou společenských vztahů v jednotlivých zemích Unie se mění i pohled naší společnosti na problematiku migrace a je třeba s tím ve výchově a vzdělávání jak studentů, tak pedagogů počítat.

1.2 Základní informace o sociálně patologických jevech

V našich podmínkách se jedná především o problematiku šikany a násilí, záškoláctví, drogových závislostí, alkoholismu a kouření, zneužívání anabolik a dalších medikamentů, kriminality a delikvence, rizikového sexuálního chování, vandalismu, virtuálních závislostí, patologického hráčství, projevů xenofobie, rasismu, intolerance a antisemitismu.

Vnější projevy těchto sociálních patologií se na naší škole vyskytují jen velmi omezeně, sledujeme je průběžně a svůj program jsme připraveni kdykoli modifikovat podle aktuálních potřeb rodičů, studentů a pedagogů.

Sledujeme projevy rasismu a xenofobie na sociálních sítích a snažíme se v rámci pedagogického působení reflektovat aktuální stav informací. Konzultujeme mezinárodní situaci nejenom v Evropě, ale i v ostatním světě se studenty, především v rámci hodin občanské nauky.

1.3. Cíle pro studenty, pedagogy, třídní učitele, ředitele školy, výchovného poradce a metodika prevence

Studenti by měli mít následující znalosti, dovednosti a postoje

- umět posoudit rizika, která užívání drog přináší, jejich vliv na zdraví, budoucí zaměstnání i úroveň vzdělání
- dokázat odmítnout nabízenou drogu
- mít zodpovědný přístup k životu, zdraví,
- mít určité morální hodnoty a vážit si sebe i druhých
- chápat význam vlastního zodpovědného chování vůči společnosti
- umět nalézt pomoc sobě i druhým
- znát právní důsledky šikany, zastrašování a užití násilí
- zaujmout vlastní postoj k projevům xenofobie a rasismu a dokázat tyto jevy odsoudit a nezúčastnit se z vlastního přesvědčení jejich eskalace

Studenti by měly být vedeni

- k rozvíjení sociálních dovedností, které napomáhají efektivní orientaci v sociálních vztazích, odpovědnosti za chování a uvědomění si důsledků jednání
- k vedení zdravého způsobu života
- k odolnosti proti stresu z negativním zážitkům a vlivů
- k samostatnému správnému rozhodování
- ke schopnosti týmové práce
- ke schopnosti samostatně řešit problémy
- ke schopnosti vytvářet si vlastní názory a postoje a umět je konzultovat
- k podílení se na tvorbě a ochraně životního prostředí
- k posílení sociálního vědomí a pocitu pevného místa ve společnosti
- k pěstování právního vědomí a právní odpovědnosti za svoje činy i činy druhých

Cíle pro pedagogické pracovníky

- být pozitivní v přístupu ke studentům
- vyučovat za aktivní účasti studentů – spolupráce, motivující hodnocení, stimulační hry (relaxační techniky, projekty, empatie, sociální výcvik)
- spolupracovat s ostatními pedagogy v preventivních aktivitách
- využívat internet k interaktivnímu vzdělávání
- využívat ostatní sociální sítě k monitorování společenské situace
- předávání informací studentům, rodičům a pedagogům o zdravém životním stylu a sociálně patologických jevech
- vyměňovat si zkušenosti z realizovaných projektů
- důsledně trvat na dodržování školního řádu, vyvolávat ve studentech pocit, že **dodržovat školní řád se vyplácí**
- informovat studenty o návykových látkách a jejich účincích na organismus
- organizovat a pomáhat organizovat pohybová soustředění – sportovní kurzy
- trénovat komunikační dovednosti, pracovat s texty jako s modelovými příběhy
- být aktivní v sociálním výcviku, poskytovat podněty pro vytvoření správných postojů vůči sociálně slabým a potřebným
- snažit se být pro studenty pozitivním vzorem svými postoji a činy

Cíle pro třídní učitele

- být sociálním manažerem třídy jako sociální skupiny
- mít pravidelný kontakt se třídou
- pomáhat řešit školní i osobní problémy studentů
- být konzultantem rodičů studentů v řešení problémů, souvisejících s výchovou studentů a jejich vzděláváním
- podporovat vícedenní pobytové aktivity – hlubší vzájemné poznávání účastníků, prohlubování důvěry, podchycení nežádoucích projevů chování, zvládání náročných fyzických a duševních situací.

Ředitel školy

- vytváří podmínky pro realizaci prevence v oblasti sociálně patologických jevů
- pověřuje vhodného pracovníka funkcí školního metodika prevence
- zodpovídá za soustavné vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence

- zajišťuje spolupráci s rodiči, popř. zákonnými zástupci v oblasti prevence
- sleduje efektivitu jednotlivých preventivních aktivit
- zajišťuje zakotvení preventivních opatření proti sociálně patologickým jevům v řádu školy
- provádí příslušná opatření při výskytu sociálně patologických jevů ve škole

Školní metodik prevence a výchovný poradce

- koordinují realizaci MPP ve škole
- podílejí se na soustavném vzdělávání pracovníků školy v oblasti prevence - aktuální informace z časopisu Prevence, informace ze serverů, které se prevencí zabývají, informace z pravidelných schůzek školních preventistů
- zajišťují hodnocení procesů a výsledků MPP
- spolupracují s metodikem preventivních aktivit při PPP v Teplicích, krajskou metodičkou prevence a manažerem prevence kriminality při KÚ Ústí nad Labem
- podílí se na plnění opatření při výskytu sociálně patologických jevů ve škole

Realizace programu

2.1. Pedagogové a vedení školy budou na škole podporovat:

- zdravý životní styl
- rozvoj etického a právního vědomí a občanských postojů studentů
- spolupráci s rodiči v otázkách sociálně patologických jevů
- nabídku a využití mimoškolní zájmové činnosti
- spolupráci výchovného poradce, vedení školy, rodičů a třídního učitele
- širší povědomí o možnosti konzultací výchovného poradce s rodiči
- vytváření pozitivní motivace ke studiu a dobrým studijním výsledkům
- prezentaci školy, jejích výsledků a výsledků studentů v soutěžích
- vztah studentů k prostředí školy – společná péče o třídy a vzhled školy
- vedení studentů k zájmu o divadlo, výlety, exkurze a sportovní aktivity
- společensky přijatelnou komunikaci mezi studenty, pedagogy a rodiči studentů
- realizaci samostatných projektů a akcí v rámci MPP
- posilování pozitivního sebehodnocení studentů a jejich přátelských vztahů ve skupině
- využívání skupinových forem výuky
- efektivní začleňování herních a prožitkových aktivit do výuky
- další vzdělávání pedagogů v oblasti moderních metod výuky
- pozitivní přístup k menšinám a sociálně potřebným ve společnosti

2.2 Komunikační pořad

Studentům jsou předkládány aktuální informace dostupné z odborné literatury, např. časopis Prevence. Se studenty jsou konzultovány informace z audiovizuálních programů, sloužících k výuce. Studenti získávají informace o nebezpečích, vyplývajících ze zneužívání všech návykových látek, včetně alkoholu a nikotinu a konzultují je s pedagogy. Jsou pořádány diskuze a přednášky se členy policie ČR a Městské policie Duchcov

2.3 Samostatné projekty

2.3.1 Program o rodičovství a pohlavním životě

Program má vést žáky k zodpovědnějšímu sexuálnímu chování. Realizace v rámci výuky předmětu Občanská nauka.

2.3.2 Výchovně dopravní program

Program je zaměřen na eliminaci rizikového chování žáků v dopravním provozu (nejčastější příčina úmrtí u mládeže – úraz, nejčastěji v dopravě). Realizace externí, provede Policie ČR formou jednohodinové přednášky ve 3. ročnících. Realizace interní formou výuky v rámci předmětu Řízení motorových vozidel.

2.3.3 Ochrana člověka za mimořádných situací

Program vychází z pokynu MŠMT čj. 12050/03-22 ze dne 4. března 2003. Realizace provedena následovně:

- První pomoc – realizace interní v rámci výuky předmětu Řízení motorových vozidel, realizace externí formou přednášek zdravotní sestry z oddělení ARO Teplické nemocnice a člena HS
- Havárie s únikem nebezpečných látek, radiační havárie – realizace formou přednášek v rámci výuky chemie v 1. ročnících
- Živelní pohromy – interní realizace v rámci výuky v hodinách Občanské nauky
- Ochrana obyvatelstva – interní realizace v rámci výuky v hodinách Občanské nauky

Ostatní předepsané hodiny jsou zahrnuty ve cvičné evakuaci školy a na lyžařském a letním sportovním kurzu.

2.3.4 Program proti rasismu a xenofobii

Interně realizovaný program zaměřený na soužití s romskou menšinou. Realizace v hodinách občanské nauky (národy a národnosti na našem území). Forma – přednáška s diskuzí.

Vzhledem k početnosti romské komunity v teplickém okrese a osobním zkušenostem studentů a učitelů je nutné klást realistické cíle - tj. především seznámit se základními fakty o historii Romů a současných problémech jejich komunity. Hlavní důraz je položen na rozlišení dobrých a špatných řešení problémů vzájemného soužití. Přednáška s diskuzí o migrantech, příčinách migrace a důsledcích migrace pro život naší většinové společnosti

2.3.5a Program proti rizikovému užívání drog

Realizuje se interně v hodinách občanské nauky. Má několik částí, forma je volena podle tématu (přednáška, diskuze, skupinová práce)

Jednotlivé části a jejich popis:

- Kouření – stručný výčet rizik a společná poradna fiktivní osobě, která chce kouření omezit;
- Alkohol – rozpoznání druhé tváře (nejde o informace, ale o uvědomění si společenské lži o neškodnosti alkoholu).
- Protidrogová legislativa – žáci se seznamují s příslušnými paragrafy trestního zákona a zákona o přestupcích, podle těchto norem soudí daný konkrétní případ;
- Tvrdé drogy – účinky a rizika – porovnání drog z hlediska zdravotních a společenských rizik.

2.3.6 Program proti nejhorším infekčním chorobám

Program bude realizován externě, popřípadě se začlení jako jedno z témat do Ochrany člověka za mimořádných situací.

Forma interní – beseda s promítáním DVD drogy a infekční choroby.

Forma externí – přednáška lékaře

2.3.7 Program proti šikaně

Program pro všechny ročníky, realizace interní v rámci občanské nauky.

Cíle – vidět šikanu jako poruchu fungování skupiny, vzbudit vnímavost celé skupiny vůči počátečním projevům šikany, motivovat studenty k případnému oznámení podobných problémů.

2.4. Kontakt s rodiči

Rodiče jsou pravidelně informováni na třídních schůzkách o aktuálních problémech studentů a jejich řešení. Akutní případy se řeší ihned, formou konzultací s rodiči.

Dalším zdrojem informací je studijní průkaz. Rodiče jsou informováni o postojích školy k preventivní strategii a o oblasti sociálně patologických jevů a na pravidelných třídních schůzkách třídními učiteli. Žádoucí je účast rodičů na vzdělávacích a výchovných aktivitách školy.

Zákonní zástupci mají k dispozici mailové stránky školy a studenti mají možnost získat přístupový kód, který jim umožní sledovat průběžné záznamy o výsledcích studia v SAS systému.

2.5 Kontakty s jinými organizacemi

Škola v oblasti prevence sociálně-patologických jevů spolupracuje s Pedagogicko psychologickou poradnou v Teplicích, Obecním úřadem v Teplicích, Krajským úřadem Ústeckého kraje, Státním zastupitelstvím ČR, Okresním soudem v Teplicích, vzdělávacími institucemi (pedagogickými centry, pedagogickými fakultami), Policií ČR a Městskou policií Duchcov.

2.6 Koordinace působení v jednotlivých předmětech

Vyučující občanské nauky, tělesné výchovy, českého jazyka a chemie koordinují své tematické plány a rovnoměrně působí na studenty v oblasti prevence. Cílem je zabránit akumulaci podobných námětů v jedné třídě a jednom předmětu, kdy by například celý rok studenti k dané látce nic neslyšeli a pak by v jednom týdnu o ničem jiném nemluvili, popř. se dívali celé dny na video s podobnými pořady.

2.7 Vytváření podmínek pro společnou činnost studentů v době mimo vyučování

Studenti mají k dispozici tělocvičny a městský stadion.

2.8 Konzultační hodiny

Studenti jsou informováni o možnosti kdykoli konzultovat své problémy s třídním učitelem, výchovným poradcem, metodikem prevence a ostatními pedagogy, jejichž kontaktní adresy a telefonny jsou na internetových stránkách školy. Hodiny jsou určeny dle potřeby studentů.

3. Doplnkové aktivity a informace studentům

3.1. Videoprogramy

- Když musíš, tak musíš.
- Řekni drogám ne I.
- Řekni drogám ne II.
- Svoboda volby.
- Projekt Šance.
- DVD Pokušení závislosti,
- Pravda o drogách
- Filmový seriál Pološero
- Dokumenty BBC a FT, volně přístupné na You tube, s problematikou drogové závislosti a společenských problémů

3.2. Odborná literatura

Seznam knih Autor	Název
• Zdeňka Márová	Problémy při výchově dorůstající dcery
• Radek John	Memento
• F. Christiane	My děti ze stanice ZOO
• Henri Joyeux	City – Sexualita – AIDS
• Martin Němec	Perníková věž
• Karel Žilák	Pusinka
• Radek Hanykovic	Pro drogy nemá smysl umírat
• Karel Žilák	Jehla
• Kamila Velikovská	Odsouzená
• Kamila Velikovská	Svobodná, ale za mřížemi
• Jaroslava Pondělíčková, MUDr.	Nezralá sexualita
• Bohumil Ždichynec	Člověk, práce a zdraví
• Vladimír Barták MUDr. CSc.	Besedy se snoubenci
• Jan Vymětal	Psychoterapie
• kol.aut.	Intimní rozhovory
• Marta Brtníková MUDr.	Jsem žena, kterou hledáš – jsem muž, kterého potřebuješ

- Karel Nešpor prim. MUDr. CSc. Prevence problémů způsobených návykovými látkami na školách
- Karel Nešpor prim. MUDr. CSc. Romantická období končí – návykové látky
- Jiří Presl MUDr. Drogová závislost
- Jiří Presl MUDr. Drogová závislost
- Karel Nešpor prim. MUDr. CSc. Vaše děti a návykové látky
- Allen Caar Jak přestat kouřit
- Paula Goodyer Drogy + Teenager
- Karel Nešpor prim. MUDr. CSc. Jak zůstat fit a předejít závislostem
- Michele Elliottová Jak ochránit své dítě
- Michal Kolář Bolest šikanování
- Marie Vágnerová Prof.RNDr.CSc. Psychopatologie pro pomáhající profese
- Karel Nešpor MUDr. CSc. Týká se to i mne?
- Karel Nešpor MUDr. CSc. Alkohol, drogy a vaše děti
- Stanislav Langer Mládež problémová, její typy a možnosti uplatnění
- Jiřina Taxová Pedagogicko-psychologické zvláštnosti
- Libor Míček PhDr. CSc. Duševní hygiena
- Petr Vasiljevič Makoveckij Vezmi rozum do hrsti!
- Alojz Janík MUDr.Dr. Sc. Drogy a společnost

Knihy je možné zapůjčit ve spolupráci se školním metodikem prevence sociálně patologických jevů po předchozí dohodě.

3. 3. Informační nástěnka

Informační nástěnka je zřízena na chodbě školy. Jsou na ní prezentovány kontakty na poradenská centra. Nástěnka je průběžně doplňována aktuálními informacemi z časopisu Prevence. Vše je průběžně aktualizováno.

3.4. Informace na internetových stránkách školy

Internetové stránky školy www.sstavebni.tce.cz

3.5. Spolupráce s odborníky

Úzce spolupracujeme s Pedagogicko psychologickou poradnou v Teplicích, Policií ČR a Městskou policií Duchcov

3.6. Propagace

V tištěné podobě bude tento Preventivní program po celý rok k dispozici ve sborovně školy. S programem jsou seznámeni všichni pedagogové a program je umístěn na internetových stránkách školy.

4. Závěr

Preventivní program je určen pro všechny třídní skupiny, při výskytu problémů upravujeme operativně i naše aktivity ve třídách. Preventivní program v dalších letech budeme zdokonalovat a zaměřovat se na další řešení sociálně nežádoucích jevů. Naším dlouhodobým cílem je dále rozvíjet kontakty s organizacemi, věnujícími se účinné prevenci ve smyslu metod. pokynu MŠMT (č. j. 20 006/2007-51).

Platnost: od 1. 9. 2018

Zpracoval: Pavel Štrobl - metodik prevence